

КАПАНЪТ Е В ПОСЛЕДНИТЕ ВЪПРОСИ

„Стандарт“ публикува поредици от кандидатгимназиални тестове, които ще помогнат на децата ви да се подготвят за изпита за елитни гимназии. Днес публикуваме втората част от въпросите на издателство „ПРОСВЕТА“, свързани с изпита по литература. Това са темите, които се оценяват с повече от 1 точка. Изготвени са от редактора **ВЕНЦИСЛАВ БОЖИНОВ**.

26. Каква служба в изречението изпълняват подчертаните еднородни части?

Жените и децата заедно се спуснаха към малката врата на църквата.

27. Какъв вид местоимения са употребени в изречението?

Каквото надробя, това ще сърбам.

- а) едно относително и едно обобщително местоимение;
- б) едно относително и едно показателно местоимение;
- в) едно въпросително и едно показателно местоимение;
- г) едно въпросително и едно обобщително местоимение.

28. Допълнете изречението така, че да е вярно твърдението.

Подчинително са свързани простите изречения в състава на...

- а) простото разширено изречение;
- б) сложното съставно изречение;
- в) сложното съчинено изречение;
- г) безличното изречение.

29. Каква е синтактичната служба на подчертаната дума?

Селянката чевръсто скочи в ладията и седна до ладияря.

30. Каква е синтактичната служба на подчертаното словосъчетание?

В произведението са открити идеите на автора.

- а) непряко допълнение;
- б) пряко допълнение;
- в) несъгласувано определение;
- г) обстоятелствено пояснение.

31. Къде НЕ е допусната пунктуационна грешка?

а) Замислен, Моканина се върна при овцете си и се залови отново за цървулите, които правеше от нещавена конска кожа.

б) Той не се боеше от смъртта, защото беше мислил за всичко през живота си, и беше се приготвил за нея.

в) Той я обичаше както беше обичал всичките си деца, но тя беше хубава и нейният образ се сливаше с образа на първата му жена.

г) Той не умря, защото, както сам казваше смъртта не дохожда, когато я чакаме, а когато най-малко ѝ се надяваме.

32. Свържете изреченията в логическа последователност, така че да се образува логически и граматически свързан текст.

Като стигнаха до шосето, майката - жълта и сломена от теглото жена - още отдалеч загледа мъжа си, като че искаше по лицето му да познае какво е научил. (1)

Той стана да си ходи. (2)

Момичето още стоеше обърнато настрана и гледаше лястовичките по жицата. (3)

Трогнат, Моканина също стана да ги изпроводи и да види момичето. (4)

- а) (1), (2), (3), (4)
- б) (2), (4), (1), (3)
- в) (3), (1), (2), (4)
- г) (4), (2), (1), (3)

33. В кой ред НЕ се съотнасят вярно цитат и литературно произведение?

- а) „Щото се печели лесно, то се и харчи лесно.” - „До Чикаго и назад”
- б) „Славата му дивна, като някой ек” - „Опълченците на Шипка”
- в) „И всички тия ластовички пеят, подскачат, смеят се...” - „Маминото детенце”
- г) „...аз слушах вълшебните приказки на пастирите” - „Ангелинка”

34. Къде трябва да се постави запетая в изречението?

Криво-ляво ти си готов (1) излизаш из каютата си (2) като се подпираш ту о едната (3) ту о другата стена (4) качиш се като замаян по стълбата и ето те в салона.

- а) в (1) и (4)
- б) в (1), (2), (3) и (4)
- в) в (1), (2) и (3)
- г) в (1), (3) и (4)

35. Какво разкриват художествените детайли в описанието на Бръчков?

Очите на Бръчков светеха, бузите пламтяха, цялото му тяло се тресеше от възторг.

- а) социално положение;
- б) душевно състояние;
- в) физическа характеристика;
- г) нереална действителност.

36. В кой от редовете е спазена вярната последователност на основните елементи на сюжета?

- а) завръзка, експозиция, разгръщане на действието, кулминация и развързка;
- б) експозиция, завръзка, кулминация, разгръщане на действието и развързка;
- в) експозиция, завръзка, разгръщане на действието, кулминация и развързка;
- г) експозиция, развързка, разгръщане на действието, кулминация и завръзка.

37. Кой от термините е излишен?

- а) метафора
- б) интуиция
- в) метонимия
- г) анафора

38. Посочете реда, в който литературните термини са невярно обяснени.

- а) хипербола - преувеличение
- б) метафора - пренасяне
- в) антитеза - противопоставяне
- г) метонимия - възхваляване

39. Кое от следните изречения е част от епилога на повестта „Немили-недраги”?

- а) „Бедни, бедни Македонски!”
- б) „Братя, работите са важни.”
- в) „Вечерта на представлението скоро дойде...”
- г) „Тая кръчма беше една дълбока изба...”

40. Определете тезата в откъса от „Маминото детенце”.

А Николчо все расъл и расъл. Гюловата ракийка, която била изпиена от него в градината, имала такова чудно влияние на неговата натура, щото после тоя знаменит ден той добил воля да продължи захванатото дело с особена енергия и да докаже на своите родители, че техните спестени капитали няма да му преседнат... Най-напред Николчо се постарал да си намери другари, защото даже и казанлъшката гюлова ракия изисквала весели компании и сладки беседи.

- а) За разлика от родителите си Николчо е енергичен млад човек.
- б) С помощта на приятелите си Николчо увеличава семейното имане.
- в) Погрешното възпитание дава рано или късно своите лоши резултати.
- г) Гюловата ракия помага на Николчо да бъде пестелив и умерен.

41. Стихът от одата „Опълченците на Шипка”: Върхът отговори с други вик: ура!, е пример за:

- а) анафора;
- б) антитеза;
- в) синекдоха;
- г) хипербола.

42. Каква фигура представляват цитираните стихове:

...едно име ново, голямо, антично, / като Термопили славно, безгранично?

- а) антитеза;
- б) градация;
- в) инверсия;
- г) реторичен въпрос.

43. Кой от следните моменти може да се определи като кулминация в сюжета на разказа „Една българка”?

- а) срещата на баба Илийца с Хасан ага;
- б) срещата на баба Илийца с бунтовника;
- в) прострелването на Джамбалаза;
- г) борбата на баба Илийца за освобождаване на ладията.

44. Към коя част от сюжета на „Една българка” принадлежат следните изречения?

Илийца е умряла отдавна. Но полуумрялото дете оживя и сега е здрав левент и се нарича майор П.

- а) към развързката;
- б) към експозицията;
- в) към епилога;
- г) към завръзката.

45. С възкликанието Ти си луда! към баба Илийца се обръща:

- а) Хасан ага;
- б) ладиярят;
- в) бунтовникът;
- г) калугерът.

Прочетете откъса и изпълнете задачи 46. - 48. вкл.

*Нека носим йоще срама по челото,
синила от бича, следи от теглото;
нека спомен люти от дни на позор
да висне като облак в нашия кръгозор;
нека ни отрича исторъята, века,
нека е трагично името ни; нека*

*Беласица стара и новий Батак
в миналото наше фърлят своя мрак;
нека да ни сочат с присмехи обидни
счупените окови и дирите стидни
по врата ни още от хомота стар;
нека таз свобода да ни бъде дар!*

46. От кое произведение е откъсът?

- а) „Българският език”
- б) „Опълченците на Шипка”
- в) „Немили-недраги”
- г) „На прощаване”

47. Кое от посочените изразни средства НЕ откривате в текста?

- а) синекдоха;
- б) анафора;
- в) антитеза;
- г) градация.

48. Кое от следните твърдения е вярното продължение на изречението?

Цитираният откъс представя...

- а) справедливия упрек на автора към миналото ни;
- б) ироничното отношение на автора към историята ни;
- в) разбирането на автора за героичната ни история;
- г) пасивното отношение на автора към историята ни.

49. Посочете излишното.

- а) Термопили
- б) Шипка
- в) Батак
- г) Браила

50. Каква е вярната подредба на стиховете?

1) „и пак се завръщат; българи орловци”

2) „насипи налитат и падат, и мрът”

3) „идат като тигри, бягат като овци”

4) „пушката екнат. Турците реват”

а) 4), 2), 3), 1)

в) 2), 4), 1), 3)

б) 2), 4), 3), 1)

г) 1), 2), 3), 4)

ОТГОВОРИ

26 еднородни подлози, 27б, 28б,

29 обстоятелствено пояснение за начин,

30в, 31а, 32б, 33а, 34б, 35б, 36в, 37б, 38г, 39а,

40в, 41в, 42б, 43г, 44в, 45г, 46б, 47а, 48в, 49г, 50а.